

GAUTENG PROVINCE

EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMEN
JUNIE 2017
GRAAD 9**

**EKONOMIESE EN
BESTUURSWETENSKAPPE**

MEMORANDUM

7 bladsye

GAUTENGSE DEPARTEMENT VAN ONDERWYS
PROVINSIALE EKSAMENEKONOMIESE EN
BESTUURSWETENSKAPPE

MEMORANDUM

AFDELING A

VRAAG 1
MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE

1.1

1.1.1	B ✓✓
1.1.2	C ✓✓
1.1.3	D ✓✓
1.1.4	A ✓✓
1.1.5	C ✓✓

[10]

1.2 ONDERSTREEP DIE KORREKTE WOORD

1.2.1	koste✓
1.2.2	beplande✓
1.2.3	Verbruiker ✓
1.2.4	Reële ✓
1.2.5	kwitansie✓

[5]

1.3 WAAR OF ONWAAR

1.3.1	Onwaar ✓
1.3.2	Waar ✓
1.3.3	Waar✓
1.3.4	Waar ✓
1.3.5	Onwaar ✓

[5]

1.4 PAS ITEMS

1.4.1	E ✓✓
1.4.2	C ✓✓
1.4.3	A ✓✓
1.4.4	B ✓✓
1.4.5	D ✓✓

[10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B

VRAAG 2: EKONOMIESE STELSELS

2.1	2.1.1	Markeconomie✓
	2.1.2	Beplande ekonomie✓

(2x1) (2)

2.2 Die ekonomiese probleem kan die beste beskryf word as hoe om onbeperkte behoeftes en begeertes met beperkte hulpbronne te bevredig. ✓✓ (2)

2.3 Werkers kan uitgebuit word. ✓✓

- ❖ Hoë vlakke van werkloosheid.
  - ❖ Omgewingsprobleme kan ontstaan a.g.v die misbruik van hulpbronne.
  - ❖ Daar is gereeld 'n vermorsing of oormatige verbruik omdat vervaardigers probeer om verkope te verhoog en so meer wins te maak. (2)
- (Merk slegs EEN relevante antwoord korrek.)

[6]

VRAAG 3: DIE EKONOMIESE KRINGLOOP

3.1 A Besighede✓
B Goedere mark✓
C Faktormark✓ (3x1) (3)

3.2 Die regering kry 'n inkomste in die vorm van belasting vanaf huishoudings en besighede. ✓✓

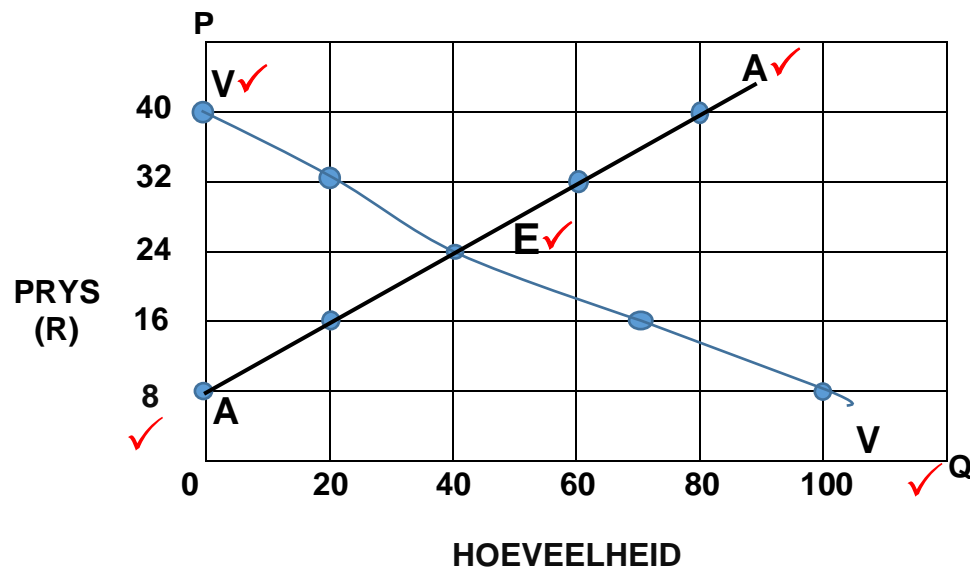
- Besighede en huishoudings ontvang openbare / publieke goedere en dienste van die regering. ✓✓
  - Die regering spandeer geld op goedere en dienste wat deur die besighede verskaf word.
  - Die regering spandeer geld aan die produksiefaktore afkomstig van die huishoudings. (2x2) (4)
- (Enige TWEE antwoorde)

[7]

VRAAG 4: PRYSTEORIE

4.1

VRAAG- EN AANBODSKEDULE VIR JOSEPH SE KRALE

(5)

4.2

R24 ✓

(1)

4.3

- Bemarking ✓
  - Weersomstandighede / seisoene
  - Mededinging / Kompetisie
  - Verbruikersinkomste
  - Smaak / Verbruikersvoorkeure
  - Verandering in populasie
  - Toekomstige prysveranderinge
  - Modeneigings
- (Enige EEN relevante antwoord)

(1)

[7]

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C
FINANSIËLE GELETTERDHEID
VRAAG 5: JOERNALE

5.1

KONTANTONTVANGSTEJOERNAAL VAN DAVIES MATTE – SEPTEMBER 2016

KOJ1

Dok Nr.	Dag	Besonderhede	FOI	Ontleding van Ontvangste		Bank		Verkope		Koste van Verkope		Debiteure-kontrole		Diverse Rekeninge			
														Bedrag	FOI	Besonderhede	
KRR 1	6	Verkope✓		8 500	-	8 500	-	8 500	✓	-	6 800	✓	✓				
022	22	T King✓		550	-	550	-					550	✓	-			
✓	✓																

(8)

5.2

KONTANTBETALINGSJOERNAAL VAN DAVIES MATTE – SEPTEMBER 2016

KBJ 1

Dok Nr.	Dag	Naam van Begunstigde	FOI	Bank		Handelsvoorraad		Toerusting		Diverse rekeninge		
										Bedrag	Fol	Besonderhede
011	3	Savvy Winkels ✓		15 500	-	✓5000	-	✓10 000	-	✓500	-	Skryfbehoeftes✓
✓	✓											

(7)

5.3

DEBITEUREJOERNAAL VAN DAVIES MATTE – SEPTEMBER 2016

DJ1

Dok Nr.	Dag	Debiteur	Fol	Verkope		Koste van Verkope	
30	12	T. King	D1	✓1100	-	✓✓880	-
✓	✓						

(5)

5.4

DEBITEURE-AFSLAGJOERNAAL VAN DAVIES MATTE – SEPTEMBER 2016

DAJ1

Dok No.	Dag	Debiteur	Fol	Debiteure-afslag		Koste van Verkope	
KN18	18	T. King	D1	✓380	-	✓✓304	-
✓	✓						

(5)
[25]

VRAAG 6: ALGEMENE GROOTBOEK

ALGEMENE GROOTBOEK VAN BEVENS HANDELAARS – MAART 2010

DT				BANK				B4		KT	
Datum		Besonderhede	Fol	Bedrag		Datum		Besonderhede	Fol	Bedrag	
2010 MRT	31	Totale ontvangstes✓	KOJ 2	24 853	-	2010 MRT	31	Totale Betalings	KBJ 2	16 200✓	-
				24 853	-		31	Saldo	o/d	8 653✓	-
				24 853	-					24 853	-
2010 April✓	1	Saldo	a/b	8 653	-						

(Die punt kan slegs toegeken word as die totale dieselfde is.)

[5]

TOTAAL AFDELING C: 30

AFDELING D

ENTREPRENEURSKAP

VRAAG 7: SEKTORE IN DIE EKONOMIE

- 7.1 Primêre Sektor✓
Sekondêre Sektor✓
Tersiêre Sektor✓ (3)
- 7.2 **Primêre Sektor** – 'n Stuk hout word verkry van bome. ✓✓
Sekondêre Sektor – Hierdie stuk hout word dan gevat en geskaaf en gesaag deur 'n skrynwerker, totdat dit 'n tafel is. ✓✓
Tersiêre Sektor – Die tafel word verkoop in 'n winkel. ✓✓ (6)
- 7.3 Primêr – Boerdery✓, Bosbou, Visserye en Mynbou✓
Sekondêre – Vervaardiging✓, Elektrisiteit, Watervoorsiening en Konstruksie/Boubedryf✓
Tersiêr – Groot handelaars en klein handelaars/winkels✓, finansiële instellings, restaurante en vervoer ✓ (6)
- 7.4 Werkers moet geskool, halfgeskool / semigeskool wees✓✓
Verduideliking: Om die masjinerie en toerusting te kan werk wat in die sekondêre sektor gebruik word. ✓ (3)
- 7.5 Die tersiêre sektor moet “groen” aangeleenthede ondersteun om 'n volhoubare omgewing te verseker. “Groen” aangeleenthede soos:
- Die gebruik van minder energie en elektrisiteit ✓✓
  - Die gebruik van omgewingsvriendelike produkte en dienste
  - Verlaag mense se koolstof voetspoor d.m.v herwinning (2)

[20]

TOTAAL AFDELING D: 20

TOTAAL: 100